
Svakodnevn život

EVERYDAY
LIFE

Mirjana Paušak

Svakodnevni život valpovačkih vlastelina

U pokušaju plastičnog približavanja slike svakodnevnog života plemićkih obitelji koje su baštinile Valpovačko vlastelinstvo polazište su predmeti, dokumenti i fotografije pohranjeni u fundusu Muzeja Valpovštine, a potječu iz ostavštine plemićke obitelji baruna Hilleprand von Prandau i grofova Normann-Ehrenfels.

Muzej Valpovštine smješten je u nekadašnjem obiteljskom prebivalištu valpovačkih vlastelina, baroknom dvorcu Prandau-Normann, u središtu Valpova. Obitelj baruna Hilleprand von Prandau i grofova Normann-Ehrenfels bila je u posjedu dvorca – utvrde od 1721. do 1945. godine. Tijekom ta dva i pol stoljeća vlastelinstvo je dalo obilježje cjelokupnom kulturnom životu Valpova, ali i Slavonije i Baranje. Muzej danas posjeduje vrijedne zbirke iz ostavštine plemićkih obitelji. Kako je Muzej Valpovštine smješten u domu obitelji, ostavština je prezentirana u autentičnom ambijentu. Iz predmeta koji su bili inventar dvorca iščitavamo preferencije i životni stil obitelji koja je njima bila okružena u svojoj svakodnevicu. Predmeti nam danas govore o imućnosti i rafiniranom ukusu članova obitelji, ali i o organiziranosti domaćinstva (Sl. 1).

Kratak pregled kronike veleposjeda

Krajem 1721. godine Habsburška Monarhija poklanja valpovački posjed dvorskom i komorskom savjetniku barunu Petru II. Antunu Hilleprandu von Prandauu. Upravo će taj barun biti graditelj današnjeg baroknog dvorca s pročelnom palačom i dva krila, koja su povezana kulom i kapelom i zatvaraju trokutasto dvorište. Gradnju počinje odmah nakon ulaska u valpovački posjed 1722. godine, a prema arhivskoj dokumentaciji, čini se da je gradnja trajala samo nekoliko godina. Dvorac zauzima površinu od 1.700 četvornih metara. Zgrada dvorca s perivojem ispred pročelne palače i šumom – lovištem koja se nastavlja na park te pomoćnim vlastelinskim zgradama čini jedinstvenu povijesnu cjelinu. Valpovački veleposjed imao je 45 naselja, prostirao se na 150.000 jutara, odnosno 60.000 hektara zemljišta. Posjed je donosio prihode kao feudalno gospodarstvo, i to u naturi, porezu i radnoj snazi. Iz arhivskih spisa vidljivo je kako je već prvi vlasnik imanja sagradio tvornicu piva, pilanu, mlin i mljekaru, ali i omanji staklenik, kao i kljajšte za voće i

Sl. 1. Dvorac Prandau-Normann u Valpovu

povrće. Stanovništvo se preko vlastelinstva opskrbljivalo brašnom, svježim mesom, sirom i pivom, ali i vinom i rakijom. Uvedena je i proizvodnja potaše, kalijevog karbonata, u šumama oko Koške, sirovine nužne za dobivanje stakla. Veleposjed je na tom principu poslovao sljedećih stotinjak godina, odnosno sve do službenog ukinuća kmetstva 1848. godine, nakon čega će biti organiziran po majurima, odnosno prema principima kapitalističke proizvodnje.

Barun Petar Prandau često je boravio na posjedu u Valpovu, ali mu Valpovo nikada nije postalo stalno prebivalište, što je razlog zbog kojega ovdje nisu pokopani niti on niti njegova supruga. Prvi član barunske obitelji koji se trajno nastanio u Valpovu, gdje je i pokopan, bio je sin baruna Petra, barun Josip Ignjat Žigmund Hilleprand von Prandau. Nasljednik je značajno pridonio razvoju kulturnog i društvenog života Valpova. Tako je 1809. godine uz barokne konjušnice, nedaleko od

Sl. 3. Dio srebrnine, stakla i porculana iz ostavštine

Sl. 3.

odstrijeljeno ukupno 6.197 komada divljači. Iste godine na Desetoj društvenoj izložbi lovačkih trofeja u Zagrebu pročelje jedne izložbene dvorane bilo je rezervirano samo za lovačke trofeje grofa Gustava Normanna.⁸ Grof Gustav Normann bio je i član Osječkog građanskog streljačkog društva, o čemu svjedoči sačuvana fotografija (kat. br. 73, MV) datirana na 7. rujna 1923. godine, a snimljena na svečanosti u povodu 25 godina njegova članstva u tom društvu.

U ostavštini je i veća količina srebrnog posuđa, kao što su kompleti pribora za jelo u drvenim kutijama, mali putni kompleti, srebrni poslužavnici, pladnjevi, bokali, svijećnjaci. Na većini predmeta utisnuta je signatura proizvođača Klinkoscha.⁹ Dijelovi staklenih predmeta, boca, bokala i kozmetičkog pribora također su izrađeni od srebra (Sl. 3). Ističemo veliku srebrnu košaricu (kat. br. 73, MV), poklon za srebrni pir grofovskom bračnom paru Julijani i Rudolfu Normannu, s utisnutim obiteljskim grbovima, datumom i upisanom čestitkom. Predmet izrađen u povodu tog događaja jest i masivni srebrni samostojeći okvir fotografije slavljeničkog bračnog para s upisanim datumom i iscrtanom grančicom (kat. br. 72, MV).

Od porculana je zastupljen onaj sa žigovima Meissen,¹⁰ Epiag D. F.,¹¹ Porzellan Haus Ernst Wahliss,¹² Pirkenhammer,¹³ Minton,¹⁴ zatim bečki porculan s različitim signaturama, s oznakom godine ili bez nje.¹⁵ U fundusu je Muzeja i zbirka porculanskog servisa za objedovanje oslikana lovačkim motivima, a isti motivi nalaze se i na porculanskim posudama za higijenu, poput posude za umivanje. Taj je porculan bio u upotrebi u lovačkim kućama po lovištima vlastelinstva. Porculan s lovačkim motivima u našem fundusu ima oznaku poznatog austrijskog proizvođača Porzellan Haus Ernst Wahliss (kat. br. 65, MV).

Posebnu pozornost plijene dvije velike kristalne čaše, plavi pehar i

^[1] 8 Šimić, I. Lovstvo Valpovštine do 1945. Valpovački godišnjak 2(1997), Valpovo, str. 115–121.

^[2] 9 Josef Carl Klinkosch bio je jedan od najboljih kovača srebra, koji je radio za cara Franju Josipa I.

^[3] 10 Meissen porcelain najstariji je europski porculan. Proizvodnja je počela 1708. godine. Karakteristična oznaka za Meissen porculan prekriveni su mačevi u raznim varijantama, koje određuju približnu godinu nastanka predmeta od Meissen porculana.

^[4] 11 Epiag je naziv udruge raznih tvrtki za proizvodnju porculana. Svaka je tvrtka imala vlastitu varijaciju marke.

^[5] 12 Porzellan Haus Wahliss osnovao je Austrijanac Ernst Wahliss (1837. – 1900.). Na otvorenje Robne kuće porculana Wahliss u Beču došao je i sam car Franjo Josip I., koji se na dvoru koristio porculanom te marke.

^[6] 13 Pirkenhammer je tvornica porculana koju su 1803. godine osnovali Friedrich Holke i J. G. Lillst u Češkoj. Simbol je Pirkenhammera oznaka prekrivenih čekića.

^[7] 14 Minton je tvornica keramike utemeljena 1793. godine u Staffordshireu u Engleskoj. Osnovao ju je Thomas Minton sa sinovima.

^[8] 15 Od 1783. godine uz karakterističnu tvorničku oznaku šita, tzv. košnice, stavljaju se i posljednje dvije brojke godine, a od 1800. godine posljednje tri brojke. Bečka manufaktura porculana počela je proizvodnju 1718. godine te je, nakon Meissena, druga najstarija manufaktura porculana u Europi i jedna od najcjenjenijih u svijetu. S kraćim je prekidima ta manufaktura održala proizvodnju do današnjih dana.

kristalna čaša na nožici (kat. br. 55, 59, MV).

Od slonovače nisu izrađene samo slikarske minijature nego i neki uporabni predmeti, kao dršci na srebrnim bokalima za posluživanje kave, držak elegantnog suncobrana (kat. br. 22, MV) ili žlica za obuvanje cipela. Ženskim članovima obitelji Prandau pripadale su bogato izrađene lepeze (kat. br. 16, 17, MV). Pohranjene su u pripadajućim ukrašenim drvenim kutijama, obloženim s unutarnje strane baršunom i sa staklenom gornjom plohom. Lepeze potječu iz 18. i 19. stoljeća, a ukrasne su kutije naknadno rađene u 19. stoljeću.

Kao velik dio plemstva, i Normanni su bili strastveni putnici i onovremeni „turisti“. U zbirci su i četiri tanjura iz gostionice Kurhaus Behret u lječilištu Bad Bergzabern u Njemačkoj. Inače, gostionica Kurhaus Behret otvorena je 1916. godine, a ugostiteljske usluge pruža i danas. Kako su mnogi predmeti stigli s putovanja obitelji, tako i ovi tanjuri govore o posjetu restoranu i lječilištu nekog od njezinih članova. Iz dopisnica, suvenira, albuma i fotografija doznajemo za mjesta koja su posjećivali. Iz dopisnice koju je kći poslala majci iz Valpova u Beč iščitavamo da je grofica Julijana boravila u kultnom hotelu Meissl & Schadn u prvom bečkom okrugu. Također vidimo da je kći uz njemački učila i francuski, jer je školskim rukopisom pisala na oba jezika majci razglednice iz Valpova.

Fotografska baština

Velika zbirka fotografija iz obiteljskog nasljeđa prava je riznica za upoznavanje privatnog života članova obitelji. Iz njih doznajemo kamo su putovali, kakvi su im bili ukusi i koliko su bili imućni. Od 22 albuma iz ostavštine Prandau-Normanna, 17 su albumi gradova i ljetovališta koja su posjećivali. Albumi gradova potječu iz devet država, snimljeno je tridesetak gradova i mondenih ljetovališta. Determinirali smo 12 svjetski poznatih fotografa kao autore fotografija u albumima i dvije izdavačke kuće. Dvanaest albuma s putovanja grofa Normana od 1887. do 1889. ukoričeno je u debele crvene korice, a naslov je urezan zlatnim slovima (kat. br. 82, MV). Na prvoj unutarnjoj stranici potpis je grofa Rudolfa Normanna. Tih 12 albuma potječu iz Rudolfovih momačkih dana i s putovanja (grof se Julijanom rod. pl. Vest vjenčao 1890. godine), a svaka fotografija u albumu ima naziv prikaza. Fotografije grofovske obitelji sortirane su u pet albuma s 299 obiteljskih fotografija. Mnoge pojedinačne fotografije uramljene su u okvire iz vremena nastanka, ali je velik dio fotografija pronađenih u dvorcu bez okvira ili neke posebne pohrane. Vjerojatno nitko za njih nije bio zainteresiran prilikom nacionalizacije cjelokupnog inventara dvorca. Fotografije su snimane krajem 19. i početkom 20. stoljeća u studijima srednje Europe i daju pregled početka fotografije u Valpovštini, ali i

srednjoj Europi, pa i šire. Na većini su otisnuti podaci o fotografskom atelijeru gdje su snimljene. Na nekim se fotografijama nalaze datumi, nekima smo odredili vrijeme nastanka po starosti osobe koja je snimljena i razdoblju kad je fotograf bio aktivan. Neke datume možemo precizirati i po adresi fotografa ili imenu grada, npr. Pešta ili Budimpešta, a za gradove koji su bili u Austro-Ugarskoj i po jeziku na kojem je grad naveden. Fotografija u barci (kat. br. 78, MV) bračnog para Rudolfa i Julijane Normann na Helgolandu iz 1900. godine i album (kat. br. 79, MV) istoimenog njemačkog otočnog ljetovišta uspomena su na ljetovanje grofovskog para. Imena fotografa koji su snimali obitelj zaista su reprezentativna, to su bili fotografi najpoznatijih osoba svog vremena. Zanimljivo je da je fotograf Carl Pietzner (1853. – 1927.), kod kojega su rađene mnoge fotografije iz naše zbirke, svoje radnje, osim u Beču, imao i u poznatim mondenim ljetovalištima, ali i drugim gradovima Monarhije. Također je radio i u ondašnjem Ruskom i Osmanskom Carstvu. Fotografirao je mnoge poznate osobe svog vremena, među kojima i samog cara Franju Josipa I. i njegovu suprugu Elizabetu.

Fotografije u albumu *Sjećanja na Siriju (Erinnerung von Syria)* (kat. br. 81, MV) iz 1887. rad su Felixa Bonfilsa (1831. – 1885.), francuskog fotografa, koji je poznat kao jedan od pionira fotografije na Bliskom istoku. Album *Sjećanja na Firencu (Ricordi di Firenze)* (kat. br. 84, MV) iz 1887. rad je braće Alinari, koja su u to vrijeme imala studio u Firenci i Rimu. Utemeljili su svoj fotografski laboratorij 1852. godine. Tvrtka se godinama znatno proširila i još uvijek nosi naziv Alinari te je najstarija fotografska tvrtka koja djeluje u kontinuitetu. Danas posjeduje opsežan arhiv fotografija, kao i muzej fotografije smješten u Firenci. U albumu *Napoli* (kat. br. 85, MV) na prvoj stranici navodi se ime fotografa Giorgia Sommera (1834. – 1914.), jednog od najvažnijih i najplodnijih europskih fotografa 19. stoljeća. Imenovan je i službenim fotografom kralja Viktora Emmanuela II. Album *Španjolska, Madrid i Toledo* (kat. br. 83, MV) sadrži 54 fotografije, rad Jeana Laurenta ili Juana, kako se zvao u Španjolskoj. Došao je iz Francuske, a u Madridu je 1856. otvorio fotografski studio i postao jedan od najvažnijih fotografa u Španjolskoj u 19. stoljeću. Bio je službeni kraljičin fotograf. U Madridu se danas čuva oko 12.000 originalnih staklenih negativa tog fotografa.

Fotografije u albumu *Španjolska, Sevilla (Spanien, Sevilla)* potpisuje Emilio Beauchy, španjolski fotograf. Njegove fotografije objavljivane su u časopisima pa se smatra jednim od prvih španjolskih fotoreportera. Album *Ampezothal* ima tvrde korice crvene boje s naslovom i secesijskim ukrasom. Na posljednjoj je fotografiji otisnut naziv fotografske tvrtke Stengel & Co, koja je album snimila. Tvrtka Stengel & Co sa sjedištem u Dresdenu osnovana je 1889. godine i bila je najveći proizvođač razglednica na svijetu u to doba. Uz album fotografija Karlsbada imamo i kartu s pješačkim stazama za turiste u tom ljetovalištu i lječilištu s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće. Fotografije grofa Rudolfa Normanna iz fotografskih studija u Ateni (kat. br. 80, MV), Kairu i Sevilli potvrđuju pretpostavku da su albumi gradova potpisani njegovim imenom i datirani u godine 1887., 1888. i 1889. suveniri s njegovih putovanja. Grof je fotografiran u narodnim nošnjama zemalja koje je posjetio. Na fotografiji iz Atene u grčkoj narodnoj nošnji datum je 17. 2. 87. Na poledini je

otisnut naziv fotografskog studija braće Rhomaides. Oni su poznati kao fotografi mnogih arheoloških lokaliteta. U Kairu je snimljen u poznatoj fotografskoj radnji Strohmayer and Heymann, koji se navode kao glavni prodavači fotografija egipatskih znamenitosti u turističkim vodičima onog vremena. U Sevilli je snimljen u atelijeru Rodrigez. Fotograf je poznat, između ostalog, i po tome što je fotografirao turiste u tradicionalnim kostimima. Fotografije članova barunske obitelji Prandau i grofovske obitelji Normann potječu iz 45 fotografskih studija, iz 10 država te 30 gradova. Prve dvije generacije obitelji baruna Prandaua, vlasnika valpovačkog posjeda, znamo samo s umjetničkih slika. Tek za treću generaciju imamo i pokoju fotografiju. Gustav barun Prandau (1807. – 1885.) suvremenik je prvih fotografija.

Grofica Julijana von Normann-Ehrenfels rod. pl. Vest, supruga grofa Rudolfa (kat. br. 87, MV), snimljena je u mladosti u Franzensbadu kod Ludwiga Grillicha (1855. – 1926). Grillich je bio portretni fotograf, koji je radio u Beču i Franzensbadu. Portretirao je poznate, kao što su Johann Strauss, Johannes Brahms i Sigmud Freud. Grillich je također poznat i po nizu razglednica bečkih znamenitosti koje je objavio. O privrženosti carskoj obitelji svjedoče i dva albuma (kat. br. 98, MV) Kaiser-Huldigungsfes iz 1908. sa 70 fotografija carske povorke u Beču održane iste godine u povodu 60 godina vladavine cara Franje Josipa I. U oba albuma nalazi se 35 fotografija svečane povorke. U povorci su prikazane žive slike koje su predstavljale povijest Habsburške Monarhije, a događaj je privukao oko pola milijuna gledatelja. Izdavač albuma je R. Lechner, Wien I, Graben 31.

Vrijedna *Knjiga cara (Das Buch vom Kaiser)* (kat. br. 97, MV) još je jedna potvrda privrženosti carskoj obitelji. Riječ je o ilustriranom životopisu cara i kralja Franje Josipa I. Knjiga je tiskana 1898. godine u Beču, Budimpešti i Leipzigu i remek-djelo je bečke secesije. Uvezana je u zlatnožutu kožu s ukrasima na prednjoj strani. Pohranjena je u svoju originalnu zaštitnu kutiju. Urednik knjige je Max Herzig, a autor Josip Alexander Freiherr von Helfert. Knjiga je ukrašena ilustracijama čak 15 umjetnika, među kojima i Josefa Hofmanna, kojega se danas uz Klimta smatra osnivačem bečke secesije, te Kolomana Mosera. U zbirci je i malo poprse cara Franje Josipa, kao i nekoliko njegovih fotografija i fotografija njegove obitelji. Kao članica plemstva, grofovska je obitelj posjedovala i knjigu fotografija engleske kraljice Aleksandre, kupljenu u svrhu božićnog dobrotvornog priloga. Knjiga je tiskana u Londonu 1908. godine na engleskom jeziku.

Prvi svjetski rat

Tijekom prve dvije godine Prvog svjetskog rata grofica Julijana Normann i njezine kćeri vodile su bolnicu Crvenog križa (kat. br. 77, MV). Crveni križ u Valpovu osnovan je 1880. godine, a u vrijeme izbijanja rata predsjednica valpovačkog Crvenog križa bila je upravo grofica Julijana Normann, koja pokreće akciju za pomoć ranjenim i oboljelim vojnicima, kao i njihovim obiteljima. U uređenju bolnice grofici Julijani priključio se i suprug grof Rudolf Normann te kćeri Marija i Terezija. Organizirane su bolničke službe, u kuhinji su angažirane valpovačke gospođe, a neudane su žene preuzele službu bolničarki. Od otvaranja bolnice do kraja 1916.

RudolfNormanna, a dio je ilustriran crtežima

i primjeren je za dječje muziciranje.

Vjerski život

Rudolfa Normanna, a dio je ilustriran crtežima i primjeren je za dječje muziciranje.

Vjerski život

Vlastelinske obitelji ispovijedale su rimokatoličku vjeru, a u dvorcu su pronađeni misali, molitvenici i uspomene na događaje u vjerskom životu. Dva stara misala vjerojatno su ostala u masi knjiga u kapeli zato što ju članovi KOMZA-e nisu pregledali iz ideoloških razloga: *Missaalle Romanum* iz 1792. godine (kat. br.102, MV), tiskan u Veneciji u tiskari Balleoniana, i misal s molitvama i notama za služenje mise za pokojnike *Misae in agendum defenctorum* (kat. br. 101, MV), također tiskan u istoj tiskari u Veneciji 1740. godine. Nama su zanimljivi molitvenici s potpisom grofa Rudolfa Normanna, kao i molitvenik grofice na francuskom jeziku koji je imala još kao djevojka, što razaznajemo iz potpisa djevojačkim prezimenom, kao Julijana Vest. Tu je i uspomena na prvu sv. pričest Maje Normann (unuke grofa Rudolfa I.), koju je 1940. godine primila u dvorskoj kapeli.

Zanimljivo je da je grof Rudolf Normann imao molitvenik i na hrvatskom jeziku, a ako to povežemo i s podatkom da je samo na njegovoj nadgrobnoj ploči od svih 17 nadgrobnih ploča u kapeli sv. Roka natpis na hrvatskom jeziku, imamo temu za proučavanje njegovih političkih uvjerenja, a koja još nisu stručno dokumentirana. Naime, postoje indicije da je podupirao HSS, ali nije poznato je li bio i član te političke stranke. U svojoj doktorskoj disertaciji *Umjetničke zbirke vlastelinskih obitelji u Slavoniji i Srijemu*, dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak navodi kako je upravo Rudolf Normann prvi početkom 20. stoljeća počeo kupovati djela hrvatskih slikara te naručivati portrete od njih.¹⁹ Za njim se tada povelu i drugo plemstvo u Slavoniji.

Uređeno arhivsko gradivo vlastelinstva pohranjeno je u Državnom arhivu u Osijeku. U dvorcu su ostale knjige domaćinstva, ali i jedan popis rodendana i imendana članova stavljen u okvir pod staklo. Grofica Julijana sastavila je rodoslovno stablo obitelji (kat. br. 26, MV) te već prije spomenute rodoslovne podatke na poledini portreta obitelji kao i uokvirenih fotografija. Njezinom zaslugom očuvane su i neke osmrtnice umetnute u poledinu okvira fotografija, ali i jedan telegram iz 1903. godine (kat. br. 93, MV) iz kojeg doznajemo da je konj s valpovačke ergele uspješno dopremljen u Stuttgart kod rođaka Eberharta.

Zahvaljujući grofici Julijani Normann i njezinu sistematičnom označavanju snimki obitelji, danas možemo na fotografijama prepoznati djecu iz obitelji jer je na poledini uokvirene table s fotografijama sve unučadi precizirala njihova imena. Inače, djevojčice su pripremane za udaju za supružnike plemenita roda. Prva u obitelji koja je odlučila prekinuti tu tradiciju jedna je unuka je grofice Julijane i grofa Rudolfa, Julijana pl. Berks, kći grofice Marije Ane Normann i Lotara pl. Berksa. Iako joj je, prema njezinim kasnijim iskazima, bio namijenjen jedan visokopozicionirani član plemstva, ona se zaljubila u pučanina Branka Petrovića i pobjegla s njim. Izazvala je veliko negodovanje svoje obitelji, koja joj čak nije htjela dozvoliti vjenčanje jer je bila maloljetna. No ona se na kraju sudskim putem izborila za dozvolu za vjenčanje.²⁰ Moramo se prisjetiti da u to vrijeme žene još nisu bile emancipirane te da bi se malo djevojaka i iz građanskih obitelji usudilo na takav potez.

Ručnik pripisani grofici Julijani Normann

^[19] Najcer Sabljak, J. Umjetničke zbirke vlastelinskih obitelji u Slavoniji i Srijemu. Doktorski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2012.

^[20] Kurtović, A. Pl. Berks i Ostrožac : tragovima jedne obitelji. Banja Luka : Cvrčak, 2017., str. 171–179.

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest po očevoj liniji. Brat njezina djeda bio je poznati austrijski pjesnik i biolog

Grof Rudolf i njegova supruga

Lorenz Chrysanth von Vest, u čiju je čast jedna biljka nazvana *Vestia* willd. Majka grofice Julijane potječe iz obitelji plemenitih Adamovića Čepinskih. Julijanina sestra Izabela pl. Berks rođ. pl. Adamović graditeljica je dvorca Ostrožac kod Bihaća. Članovi obitelji pokapani su u kriptu kapelice sv. Roka, približno kilometar udaljenu od dvorca. Konstantin Normann pokopan je u Rothenthurmu, gdje je umro u dvorcu, kao i njegov praunuk, koji je u Rothenthurmu preminuo nesretnim slučajem. Ženski članovi obitelji koji su se udavali izvan Valpova pokapani su u mjestima gdje im je bio novi dom. Na tužne događaje u obitelji podsjećaju sačuvane osmrtnice (neke već spomenute, u okvirima portreta i fotografija), ali i tiskane molitve s fotografijama pokojnika i datumom njihove smrti (kat. br. 100, MV). Za tragično preminulog grofa Rudolfa III. Normanna, koji je stradao nesretnim slučajem kao petogodišnjak, postoji velik broj dekoriranih posthumnih fotografija i jedan trodimenzionalni portret u drvetu s datumom pogibije. U knjizi ulaza Muzeja navodi se i odljev sandalice u kojoj je nastradao, ali se tom predmetu poslije gubi svaki trag. Smrtnost djece u valpovačkoj je vlastelinskoj obitelji, kao i inače u to vrijeme, bila velika. U župnoj crkvi Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, koju je dao podići barun Petar Prandau, graditelj valpovačkog baroknog dvorca, nalazi se kip anđelčića u bijelom mramoru koji je nekad krasio grob Kolomana Prandaua. Preminulo dijete bilo je jedini sin i najmlađe dijete Gustava baruna Prandaua i njegove supruge Adele barunice Prandau rođ. pl. Cseh. Umrlo je također u dobi od pet godina. Velika slika s iscrtanim konturama dvorca na bijeloj svilenoj podlozi i trima imenima na nebu iznad dvorca sjećaju na preranu smrt djece Konstantina grofa Normana i Marijane rođ. barunice Prandau: Gustava (1853. – 1853.), Alvine (1862. – 1868.) i Nikole (1866. – 1867.). Od sedmero djece samo je troje, jedna kći i dva sina, doživjelo starost. Danas su predmeti iz ostavštine valpovačke vlastelinske obitelji upisani u tri muzejske zbirke valpovačkog Muzeja (Kulturno-povijesnoj, Povijesnoj i Zbirci starih fotografija). Zbirke su registrirane pod brojem 5532 kao kulturno dobro Republike Hrvatske.

Ženska obitelj u 17. stoljeću

Mlada obitelj u 17. stoljeću

Grof Rudolf i njegova supruga

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.

Supruga grofa Rudolfa, Julijana, potječe iz plemenite obitelji Vest

Ostrožac kod Bihaća.